

Justis- og beredskapsdepartementet

Oslo, 19. januar, 2018

Høring – Forslag til endringer i vergemålsforsskriften § 26 – Heving av beløpsgrensen for når fylkesmannen skal forvalte midler tilhørende personer med verge.

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) viser til departementets høringsbrev og notat vedrørende ovennevnte.

NFU ønsker å knytte noen kommentarer til høringen.

- Heving av beløpsgrensen
- Økonomiske og administrative konsekvenser
 - Fylkesmannens ansvar for å sortere ut formuer mellom 2 G og 4 G
 - Godtgjøring til verge

Heving av beløpsgrensen.

NFU støtter forslaget om å heve beløpsgrensen for når fylkesmannen plikter å forvalte midler tilhørende personer med verge.

Sett i lys av regelen om at fylkesmannen tar hele beløpet til forvaltning når man når grensen, i dag 2G, mener vi en økning er riktig. Dette vil innebære at det er færre som vil bli omfattet av fylkesmannens forvaltning. Hadde regelen om forvaltning innebåret at det kun var det overskytende av 2G, som hadde blitt tatt til forvaltning, ville vi ikke sett et like stort behov for økning.

Forvaltning av midler er begrunnet i et ønske om å sikre den vergetrengende mot uønskede handlinger fra vergen. De aller fleste verger utfører sitt oppdrag med tanke på det beste for den vergetrengende. Dette i tillegg til de strenge reglene om regnskapsplikt for vergene og med kontroll fra fylkesmannen kan ikke NFU se at det skal innebære en stor risiko for den vergetrengende at beløpet økes.

Økonomiske og administrative konsekvenser.

- Fylkesmannens ansvar for å sortere ut formuer mellom 2 G og 4 G.

I følge notatet skal ikke fylkesmannen pålegges noen plikt til å sortere ut formuer mellom 2G og 4G. Dette må verger eller vergetrengende selv ta initiativ til hvis de ønsker at formuer som allerede er til forvaltning hos fylkesmannen, skal overføres til annen forvaltning.

Det sies ikke noe i notatet om informasjon til personen selv eller vergen. Innebærer dette at det er opp til den enkelte og/eller dennes verge å holde seg oppdatert på endringer i lov og forskrift?

Det er ikke alle, hverken personen selv eller verger som holder seg løpende oppdatert på alle endringer i gjeldende lover og forskrifter. NFU håper, selv om det ikke kommer frem av notatet, at det er en plan for hvordan informasjon om endringen skal bli kjent.

- Godtgjøring til verge.

Notatet legger til grunn at det kan medføre noe mer administrasjon for vergen. Pårørende verger har i hovedsak ikke krav på og vil heller ikke ønske å ta betalt for utførelse av oppdraget. Derimot vil faste verger, som har dette som profesjon, muligens bruke enda mer tid på økonomi enn personlige forhold. Dette mener NFU er ugunstig.

Det vises til at personen med verge kan få verge godtgjørelsen dekket av fylkesmannen hvis inntekt og formue er lavere enn det forskriftens § 19 sier. Forskriftens § 19 første ledd a) henviser til bruttoinntekt. Forskriften kom i februar 2013. For mennesker som er født uføre, slik mange mennesker med utviklingshemning er, kom det en stor endring i deres bruttoinntekt ved uførereformen i 2015. Uførepensjon fra folketrygden heter uføretrygd fra 1.1.2015. Uføretrygd fra folketrygden og uføreytelser fra andre ordninger, skattlegges på samme måte som lønnsinntekt. Dette innebærer at mennesker med utviklingshemning har fått en høyere bruttoinntekt, men en lik nettoinntekt. Det vil si at de har like lav inntekt å disponere, men en høyere bruttoinntekt. Dette medfører at ordninger som legger til grunn en bruttoinntekt og ikke tar innover seg denne omlegningen rammer mennesker med utviklingshemning hardt. NFU er ikke sikker på om departementet er klar over dette, eller om det er et ønsket resultat.

Dette vil stort sett aldri være et problem hvor pårørende blir brukt som verger, men når vi vet at mange fylkesmenn heller vil bruke faste verger vil dette berøre flere og flere mennesker med utviklingshemning. Vi håper at dette er noe departementet vil se på.

Til slutt ønsker vi å understreke at NFU mener det er en rekke bestemmelser i vergemålsloven og praktisering av den som bryter med menneskerettighetene. NFU vil derfor oppfordre departementet til å evaluere vergemålsordningen. Det er også behov for kunnskap, blant annet om hvem som får oppnevnt verger, innholdet i vergemandatene, lengden på oppdragene, og om vergene ivaretar selvbestemmelsen til den som er underlagt vergemål.

Med vennlig hilsen

Hedvig Ekberg
generalsekretær